

PRESSMEDDELANDE

DATUM: 2003-03-27

NR: 22

KONTAKT: Tomas Lundberg, Pressekreterare, tel. 08-787 02 15

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

■ Välgrundade argument avgörande för inflytandet i ECB

Riksbankschef Lars Heikensten talade under torsdagen om några aktuella frågor kring EMU vid ett seminarium arrangerat av riksdagens ekonomklubb.

Heikensten kommenterade inledningsvis de nya rösträttsreglerna för den europeiska centralbanken, ECB.

"Bakgrunden till det beslut EU:s stats- och regeringschefer tog förra helgen är att man vill skapa hanterliga processer vid penningpolitiska beslut i ECB som kan fungera också när antalet EMU-länder växer. Nästa år väntas tio nya länder bli medlemmar i EU och flertalet vill så snart det är möjligt också delta i valutaunionen. De nya rösträttsreglerna innebär bl.a. att medlemsländerna delas in i grupper efter ekonomisk storlek. Rösträtten roterar mellan länderna i de olika grupperna och för Sverige kan det innebära att vi på sikt kommer att få rösta cirka 60 procent av beslutstillfällena. Ett stort land som Tyskland däremot, med ungefär nio gånger så många innevånare, får rösta vid 80 procent av mötena. Från ett svenskt perspektiv framstår detta som en ganska fördelaktig lösning", sa Heikensten.

"Värdet av rösträtten överdrivs ibland i debatten. För det första är det viktigt att komma ihåg att centralbankscheferna ska agera i hela valutaunionens intresse när de fastställer räntan, de ska alltså inte företräda nationella intressen. Några omröstningar har hittills inte förekommit utan penningpolitiken har beslutats genom konsensus. Alla centralbankschefer har också närvarorätt även med det nya förslaget och kan vara med och diskutera politikens inriktning. Min erfarenhet från andra, liknande diskussioner i centralbanksvärlden är dessutom att goda och välgrundade argument väger tungt och spelar i praktiken en större roll för utfallet än möjligheten att trycka på röstknappen. Samtidigt tycker jag att det är tråkigt att så mycket av den europeiska diskussionen kommit att handla om rösträttsreglerna. Mer uppmärksamhet borde ägnas åt att utveckla beredningsprocesserna, att göra politiken tydligare och att underlätta utvärdering av den förda penningpolitiken. På sikt tror jag det är viktigare", fortsatte Heikensten.

Heikensten kommenterade även effekterna på Riksbankens balansräkning av ett medlemskap i EMU, en fråga som också kommit upp i diskussionen.

■ "En fråga som ställts är om Riksbanken kommer att förlora inkomstkällor om Sverige går med i valutaunionen. Svaret är nej; låt mig förklara varför. Skulle Sverige gå med i valutaunionen blir Riksbanken en del av Eurosystemet. Det skulle bl.a. innebära att en mindre del av vår guld- och valutareserv förs över till ECB. Denna del skulle förvaltas och generera avkastning precis som idag. Vi skulle sedan få avkastning i proportion till vår ägarandel i ECB, som i dagsläget skulle motsvara 2,65 procent. Det finns inget skäl att tro att detta skulle ha någon betydelse för vår vinst", sa Heikensten.

"Den stora inkomstkällan för Riksbanken idag är seignoraget, dvs. ränteintäkterna från de tillgångar som Riksbanken erhåller i utbyte mot sedlar och mynt. När den svenska kronan ersätts med en gemensam valuta kommer seignoraget i stället från mängden euro som cirkulerar. Inom EMU tillfaller hela seignoraget ECB, som därefter delar ut dem till centralbankerna i deltagarländerna i proportion till ägarandelen. För ett land där invånarna använder relativt sett lite kontanter kan detta resultera i ett bättre utfall än i dagsläget och tvärtom. Sverige befinner sig i mitten och kan på marginalen komma att vinna något", fortsatte Heikensten.

Slutligen berörde Heikensten frågan om att ta pengar ur Riksbankens valutareserv om Sverige går med i valutaunionen.

"I den allmänna debatten har tanken förts fram om att ta pengar från Riksbankens valutareserv för att skapa en buffert för stabiliseringspolitiska ändamål. Oavsett vad pengarna används till är det missvisande att skjuta in sig enbart på valutareserven, snarare handlar det om hur stort eget kapital Riksbanken behöver. Det egna kapitalet ska bl.a. kunna användas om banksystemet skulle hamna svårigheter; det är alltså en buffert för s.k. nödkrediter. Huruvida denna behöver vara större eller mindre vid ett eventuellt deltagande i valutaunionen är inte självklart. Men tanken på att ta pengar från Riksbankens egna kapital och föra över dem till en stabiliseringspolitisk fond innebär bara att man tar från en buffert för att bygga upp en annan", sa Heikensten. "Oberoende av vilka nivåer på det egna kapitalet som man anser är önskvärda, och oavsett om vi går med i valutaunionen, är det viktigt att etablera en tydlig ordning för vad som ska anses vara utdelningsbara medel framöver. Detta för att förhindra att osäkerhet uppstår kring Riksbankens möjligheter att självständigt utföra sina uppgifter", avslutade Heikensten.